Silta 11Ċ

L-iżbalji f'din is-silta huma mmarkati bl-**aħmar** iżda mhumiex ikkoreġuti.

Fi nħawi differenti tal-Manikata jinsabu raded fil-blat (cart ruts) li s'issa l-arkeoloġi għadhom ma rnexxilhomx jiskopru sewwa meta u minn min saru. Jaqblu biss li saru f'xi żmien bejn Żmien il-Bronż (il-perjodu li jiġi eżatt wara Żmien it-Tempji Neolitiċi) u Żmien ir-Rumani. Fil-Manikata nsibu diversi minnhom. Linja partikolari tibda minn taħt is-siġar tal-Miżieb, tgħaddi minn taħt il-knisja tal-Manikata, u tkompli fid-direzzjoni tal-irdum sa fuq il-baħar.

Jidher li fiż-żmien li Malta kienet maħkuma mir-Rumani, fl-inħawi tal-Manikata kien hawn attività mhux ħażin. Fil-Ġnien ta' Għajn Tuffieħa nstabu l-fdalijiet ta' banjijiet Rumani li kienu jagħmlu parti minn villa Rumana. Fuq ix-xaqliba tal-Manikata, fil-ġenb tal-irdum li jibda minn Għajn Tuffieħa u jibqa' sejjer sax-Xemxija, instabu ħafna oqbra. Huma oqbra żgħar imħaffrin ġol-irdum jew inkella ġewwa l-għerien naturali li nsibu matul dawn is-sisien. Xi wħud minn dawn l-oqbra għadek tista' tarahom sew. Oħrajn tkissru meta n-nies bdew jaqtgħu l-blat mill-irdum biex jiffurmaw l-għelieqi tagħhom. Oqbra li kienu ġol-għerien ġew irranġati matul iż-żminijiet biex in-nies li kienu jgħixu fl-għerien jużawhom biex jerfgħu l-affarijiet fihom. Xi wħud minn dawn l-oqbra ntużaw bħala xelters fi żmien it-Tieni Gwerra Dinjija. Wara, l-għerien bdew jintużaw biex fihom irabbu l-annimali.

Fiż-żmien ta' qabel ma ġew il-Kavallieri f'Malta, fil-Medjuevu, l-inħawi ta' Għajn Tuffieħa u l-Manikata kienu jintużaw ħafna għat-tkabbir tal-ħxejjex u s-siġar tal-frott. L-għelieqi kienu ta' nies sinjuri li kienu joqogħdu l-Imdina u r-Rabat imma kienu jinħadmu minn bdiewa fqar li ġeneralment kienu joqogħdu fl-għerien li jinsabu fl-inħawi. Fl-għerien kienu jżommu magħhom ukoll l-annimali, fosthom nagħaġ u mogħoż għall-ħalib, il-laħam u s-suf tagħhom, kif ukoll gniedes li kienu jużawhom biex jaħartu bihom.

(Adattata minn Koperattiva Rurali Manikata http://www.manikatafarmers.com/mt/storja.html)